

Statsminister Totps tale på Marienborg verksted.

Det er sikkert ingen her på verkstedet som mener at Stortingsvalget den 12. oktober ikke angår dem. Det angår selvfølgelig hver enkelt i aller høyeste grad. Ja, det kan bli bestemmende for manges fremtid.

Det er et par hovedkrav enhver industriarbeider må stille det parti han skal gi sin stemme.

Det er:

for det første:

en trygg arbeidsplass

for det annet:

en stigende realløn.

Det er bare Arbeiderpartiet som kan sørge for at disse kravene kan bli gjennomført.

En trygg arbeidsplass regner mange i dag med som en selvfølge. Det skyldes at Arbeiderpartiet har sett det som en hovedoppgave etter krigen å trygge den fulle sysselsetting.

- 2 -

Vi har i hele vår politikk etter krigen tatt sikte på å føre ut i praksis vårt gamle slagord: Hele folket i arbeid. Det slagordet ble skapt da hundretusen arbeidere ikke hadde noen arbeidsplass i det hele tatt, og tusener hver dag sto i fare for å miste sin arbeidsplass. Det ble skapt den gang da ungdom gikk i årevis uten å oppnå en eneste jobb, og da en mann i sin beste alder risikerte å bli satt på gaten med den begrunnelse at han som ikke hadde forsørgelsesbyrde, fikk gå først.

Arbeiderpartiet har fra disse uhyggelige år lært at et lands velstand og en arbeiders velstand er uløselig knyttet til den oppgaven: å skaffe folk trygge arbeidsplasser. En trygg arbeidsplass er uløselig knyttet til den politikk som følger.

Gode konjunkturer ute i verden kan nok for en tid skape gode arbeidsplasser, men en konjunkturbølge gir ikke trygge arbeidsplasser. Det er når konjunkturane svinger at det røyner på. Arbeiderpartiet sier derfor klart og tydelig fra at det bare er ved aktiv innsats fra statens side at en kan trygge arbeidsplassene.

Hva mener vi med aktiv politikk for å trygge sysselsettingen? Med aktiv politikk fra statens side mener vi å legge grunnlaget til rette for å utnytte bedriftens eller bedriftenes kapasitet fullt ut. Med aktiv politikk mener vi også at Staten skal medvirke til å skape nye arbeidsplasser. Med aktiv politikk fra Statens side mener vi også at vi under en konjunkturbølge vil bruke Statens maktsidler til å hindre at kostnadenivået i landet heves slik at den enkelte bedrift

ikke blir konkurransedyktig overfor utlandet. Det er denne linje som har vært fulgt når vi har begrenset stigningen i prisene på tømmer og på fisk og tatt eksportindustriens store konjunkturførtjenester inn i form av eksportavgifter og brukt disse avgifter til å holde prisene på viktige importerte forbruksvarer i Norge nede. Det har ført til ~~stigning~~ at kostnadsnivået i Norge nå ligger gunstig an i forhold til mange andre land. På samme måte fører vi aktiv politikk mot at konjunktursvingninger ute fører til sammenbrudd for de enkelte bedrifter her hjemme, med derav følgende oppsigelse av arbeidere. Med en aktiv, men likevel smidig politikk, kan følgene av de utenlandske konjunktursvingningene motvirkes her hjemme.

Det tredje viktige virkemiddel vi har brukt for å trygge arbeidsplassene er utbyttebegrensningen. Ved at bedriftene har fått adgang til å dele ut et begrenset utbytte, har vi tvunget bedriftene til å bruke sine reserver til å modernisere og rasjonalisere bedriftene. Og det er bare moderniserte og rasjonaliserte bedrifter som kan gi trygge arbeidsplasser i det lange løp.

Norske bedrifter har i etterkrigsårene vist til dels pene overskudd. Men er det noen mening i at bedriftene har millioner i overskudd? Det er kommunistene som stiller spørsmålet. Deres kandidat i Nordland fylke, Kr. Moljord, sier til "Friheten": "Et typisk eksempel er at Sulitjelma Gruber har tjent 4-5 millioner kroner i fjor."

Jeg har ikke kontrollert tallet, men la oss gå ut fra

at det er riktig.

Er det noe galt at et gruveselskap har overskudd?

Nei, selvfølgelig ikke. Hvis norske bedrifter ikke kan drive med overskudd, hvordan går det da? Jo - da må de stanse ~~driften~~ driften og kaste arbeiderne på gaten.

En bedrift skal selvfølgelig tjene penger. Men under et arbeiderstyre skal dette overskuddet ikke gå i aksjonærenes lommer. Det skal brukes til å rasjonalisere og modernisere bedriften, slik at den også kan bli en trygg og god arbeidsplass også i fremtiden. Dessuten skal den av overskuddet betale en klekkelig skatt, som igjen kommer alle ~~forbrukerne~~ samfunnets borgere til gode gjennom de felles forbruks-goder, skoler, kommunikasjoner, trygder o.s.v.

Under jobbeårene 1914-1920 fikk bedriftene - under

borgerlig styre - adgang til å dele ut sitt overskudd i utbytte til aksjonærene. Dette utbyttet ble meget stort, fordi skattene den gang var meget lavere. Men følgen var at bedriftene ikke fikk rasjonalisert og modernisert bedriftene, og da nedgangstiden kom, ramlet de sammen og arbeiderne ble kastet på gata ut i ledighet.

Det er skjedd meget viktige ting på dette området under arbeiderregjeringen. Utbyttet til aksjonærene er begrenset meget sterkt, skattene til samfunnets fellesforbruk er økt, og bedriftene er blitt tvunget til å bruke det resterende overskudd til styrking av bedriften - det vil i virkeligheten si - til trygging av arbeidernes arbeidsplass.

Det er sosialistisk politikk i god forstand!

Reallønnen er steget med 32 % fra før krigen. Det vil si at lønningene er steget betydelig mer enn prisene er steget. Det hjelper arbeiderne lite å få høyere lønninger hvis prisene stiger tilsvarende. Derfor har arbeiderregjeringen sett det som en av sine hovedoppgaver å stabilisere prisene. Den økende produksjon som rasjonalisering av bedriften fører med seg, skal da føre til en heving av reallønnen for alle som er knyttet til bedriften.

Den store linje i Arbeiderpartiets politikk er å skape gode og trygge arbeidsplasser. Det gjelder for den enkelte bedriften, men det gjelder også for alle bedriftene, og for jordbruk og fiske. Det er denne utbygging av landet som Regjeringens langtidsprogram legger opp.

Norge har store unyttede ressursar - det viser oversiktene fra hvert eneste fylke. Men det må plan og samarbeid til mellom alle interesserte for å få i gang utnyttelsen av ressursene. Vi har store jordvidder som ikke blir dyrket, vi har skog som ikke blir drevet, vi har malm og mineraler i fjellene og ~~forsøffaktene~~ fossekraft i vassdragege. Vi må sette statens og kommunenes krefter inn i samarbeid med de private. En slik utbygging av landet skal gi oss den økning i produksjonen som både skal gi økning i levestandarden og utviding av de kulturelle og sosiale fellesgodet, det vi tenker på med bedre skoler og utdanning, bedre trygder, bedre arbeidervern o.s.v.

Det er bare Arbeiderpartiet som kan og vil gå løs på denne store oppgave i norsk politikk. Ingen av de borgerlige

partier har hverken vilje eller evne til det. De er bare opptatt med å kritisere Arbeiderpartiet og slåss innenbyrdes.

La dem fortsette med det puslespillet. Men la dem ikke få noen sjanse til å stanse det fremskrittet som er i gang.

Jeg retter en inntrengende appell til arbeiderne om ved dette valg å trygge arbeiderflertallet i Norge!